

SEID M. TRALJIĆ

PALINIĆEV BOSANSKI ZBORNIK

I.

Dr. Ćiro Truhelka je 1914. publicirao dvije turske pjesme pisane bosančicom i to istakao kao zanimljiv slučaj u našoj pismenosti i kulturi prošlih stoljeća, da se čirilsko pismo upotrebljava za pisanje turskih tekstova.¹ Četvrt stoljeća iza toga objavljuje G. Elezović fotografiju neke turske isprave pisane čirilicom, koju je prof. Mošin našao u manastiru Hilandaru.² Elezović je tada iznio pretpostavku, da su naši ljudi u početku turske vladavine pisali turski čirilicom, jer da se »za dugo нико nije odlučivao да naučи да чита и пиše arapskim писменима«. Drugih primjera osim toga jednog on nije naveo, a ni sada ih još iz ranijeg vremena, koliko nam je poznato, u nauci nema. Našao sam još samo na dva pokušaja upotrebe bosanske čirilice u turskom jeziku. Prvo je prijepis pet turskih dokumenata u korist pravoslavne crkve u Sarajevu s kraja XVIII. i početka XIX. st., a drugo transkripcija nekoliko rečenica u gramatici turskog jezika, koju je navodno pisao fra Augustin Dembić u fojničkom samostanu. Ova dva slučaja prema tome idu tek u posljednje stoljeće turske uprave kod nas. Zanimljivo je, da neki bosanski franjevci, pišući svoje tekstove bosančicom, citate na turskom ipak pišu latincicom. Na pr. fra Nikola Lašvanin u svojoj kronici donosi nekoliko turskih riječi i rečenica, ali ih transkribira u latinici.³ Takvih će primjera vjerojatno biti i više.

Danas međutim možemo reći, da one dvije pjesme, što ih je Truhelka objavio, nisu neka samostalna pojавa, već su istrgnute iz jedne veće cjeline, a to je Palinićev zbornik, koji se nalazi u Arhivu Jugoslavenske akademije pod signaturom I a 120 i dosada nije u literaturi nigrđe spominjan. To je kodeks veličine 10×15 cm sa 90 listova. Ima dvostruku folijaciju: jednu crnilom, kako se čini iz vremena postanka rukopisa, označenu od prvog do posljednjeg lista, a drugu označenu olovkom od zadnjeg lista prema sredini. Rukopis je bio raspadnut, samo su se malo vidjeli tragovi nekadašnjega kožnog uveza; sada je nanovo uvezan u kožu. Po staroj folijaciji se vidi, da je izgubljeno 12 listova. Vodeni znakovi su vidljivi samo djelomično, jer se nalaze na

(nutarnjim) uglovima listova. Prvo je fragment filigrana »ptica u dvostrukom krugu« ponešto slično Briquet 12227 iz 1589. g. Drugi fragment predstavlja »barbalet u krugu« slično Briquet 769 iz 1597. Na temelju toga se može reći, da je rukopis nastao na prijelazu iz XVI. u XVII. st.

Naslovni list ima nevjerojatno crtanu sliku zgrade na dva kata s prozorima. Sa strana su stupovi, koji se završavaju okruglim glavicama. Iznad slike je ispisana ligatura NM, a u slijedeća tri reda ovaj naslov: *Questo è libero di Nicolo g. Pallinić.*

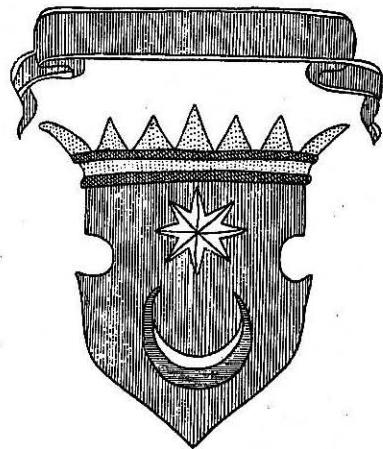
Sadržaj se kodeksa dijeli na dvoje. Na prvih su 47 postojecih listova (iza naslovnog) grbovi južnoslavenskih zemalja i obitelji sa folijacijom 1-48. Na ff 48v i 50r su novije bilješke latinicom pod naslovom »Nješto o grbovniku Fojničkom«. Od f. 50v do kraja slijede turske lirske pjesme pisane bosančicom. Na ff. 85-89 između pjesama isписан je u istoj transkripciji turski tekst sultana Mehmeda IV. iz 1651. g. u korist Nikole sina Matkova. Na f. 66 i 67v utisnut je 4 puta, a na f. 69 jednom ovalan turski muhur (pečat) ovog sadržaja: Nikola bin Matko Palinić, t. j. Nikola sin Matka Palinića. Netko je u novije vrijeme kušao čitati taj muhur i ispisao ovo: »Nikola sin Janka Jelinića 1061. po turskom«. Očevo ime i prezime je posve krivo čitano, a godine u muhuru uopće nema, nego ju je on konstruirao iz ukrasa, koji se nalaze po cijelom nutarnjem rubu muhura. Tome je neki Arifagić dodao: Odgovara po prilici 1683. Zanimljivo je, da je i Truhelka čitao prezime kao Balić, što znači, da je na njegovim listovima muhur bio još slabije čitljiv. Na ff. 93v i 95 imaju na talijanskom neke bilješke o dugovima ili primicima. Bez ikakva su teksta ostali ff. 52, 53, 55-57, 66v, 71, 72v, 75, 76, 82, 84, 86v, 87, 89v, 90v, 91 i 93.

II.

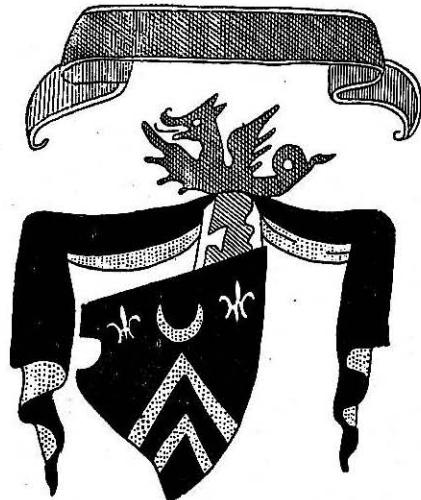
Palinićev grbovnik – da tako nazovemo prvi dio njegova zbornika – nije nikakva originalna tvorevina, već je samo jedna od brojnih kopija poznatog Ilirskog grbovnika. U svemu ima 47 grbova, jedan je očito izgubljen, a više ih sigurno nije ni bilo. To znači, da je crtač prekinuo rad prije nego je nacrtao i jednu trećinu grbova iz predloška. Grbovnik je rađen sigurno za obitelj Vojkovića-Palinića, jer je njihov grb među onih šest koloriranih, a nalazi se na 9. mjestu, iza grbova Primorja, Kotromanića, Nemanjića, Raške, Srbije, Makedonije, Hrvatske i Kačića. Da je to rađeno za tu obitelj i bilo i kasnije u njezinim rukama, svjedoči i naslovni list, sferman i muhur Nikole Palinića. Neko vrijeme je morao biti i u Dalmaciji, očito u rukama iste obitelji, pa su tada nastale i one bilješke na talijanskom. Bilješke »o grbovniku fojničkom« napisane su, kako mi se čini, u Makarskoj. Kako je i kada je rukopis došao u Arhiv Jugoslavenske akademije, nije poznato.

Crteži su učinjeni veoma jednostavno, a kolorirani su samo ovi: Kotromanića (djelomično), Nemanjića, Hrvatske, Kačića (djelomično), Vojkovića-Palinića, Divojevića i Resičića.

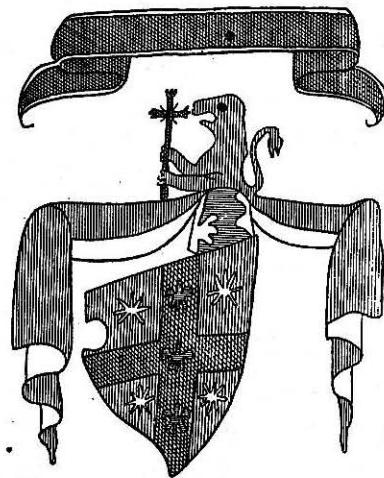
Gotovo iznad svih grbova natpis je bosančicom, na primjer plemena Vojkovića-Palinića cimer, pleme Kotromanovića cimer i t. d. Ispod slike je opet

VLIJKOVIC

VRANICICH

RADMIR ou GIVAN

Grbovi iz fojnickog rukopisa

drugom rukom ime svake obitelji još i latinicom. Samo latinicom ispisano je ime uz grb Primorja, Srbije, Raške, Makedonije i Hrvatske.

Već je prošlo stotinu godina, što se u nas raspravlja o postanku tih »ilirskih grbovnika«. Prvo je fra Jukić svratio pažnju na fojnički rukopis držeći, da je originalan. Nakon toga je nastalo živo zanimanje za taj rukopis, pa su ga u dva maha kopirali u Zagrebu i Beogradu. Poslije su se pitanjem starosti i vjerodostojnosti toga heraldičkog zbornika bavili mnogi učenjaci, uzimajući u obzir i druge rukopise, a ne samo fojnički. Najposlje je prof. A. Solovjev objasnio postanak, vežući ga za obitelj Ohmučevića, točnije častohlepnog admirala u španjolskoj mornarici Petra Ohmučevića.⁴ Solovjev je datirao postanak prvog rukopisa oko g. 1594. Prototip se nije sačuvao (ili možda leži negdje daleko od naših očiju), ali zato ima lijep broj prijepisa od kraja XVI. do sredine XIX. stoljeća. Dosada su nam poznati ovi:

1. Korjenić-Neorićev, datiran 1595., izdao ga Bojničić, a opisao i ponovo izdao Solovjev.

2. Fojnički, opisivan više puta,⁵ voden znak, sidro u krugu s trolistom iznad kruga, ne može se još identificirati, jer nemamo sličnog, ali svakako ide u prvu polovinu XVII. st. To je najljepši primjerak grbovnika od svih, koje sam imao prilike vidjeti, a to je potvrđio i prof. Solovjev, kad smo ga zajednički razgledavali. Po njemu su u novije vrijeme učinjene dvije kopije, jedna je u samom samostanu, a druga u Žemaljskom muzeju u Sarajevu.

3. Dubrovački, nekad u I. Sarake, a sada u Državnom arhivu. Opisao ga Rečtar.⁶ Prepisan je 1746. g.

4. Bolonjski, koji potječe iz zbirke Marsiglia, a zajedno s njim ima i drugih manjih kopija istog sadržaja.⁷

5. Zbornik beogradске Narodne biblioteke br. 683, pisan u prvoj polovini XVII. stoljeća na 52 lista, propao u požaru 1941.

6. Rukopis Državne biblioteke u Beču,⁸ također iz XVII. st. Čini se, da ima raspored grbova kao fojnički, jer Bojničić citira grb obitelji Alinić II pod brojem 113 tog rukopisa,⁹ a taj broj odgovara i fojničkom.

7. Berlinski, kratko opisan,¹⁰ ima cirilske natpise i 159 listova.

8. Rukopis obitelji Bosnić-Kevešić, sada vlasništvo F. Gliga u Splitu. Natpis mu je »Stemmi Illirici Diverse Armi dei re, Imperatore, contadi e Duchi d'Ungaria e Bosna. Veličina 13,5×19,5 cm, uvezan u kožu. Bila su 162 grba, sada ima 161, jer je prvi istrgnut; na ostatku ovog lista vidi se samo natpis djelomično: Stemmi di Stefano N(emagnich?). Crtan je, sudeći po papiru, u XVIII. stoljeću. Neke se grbovi ponavljaju po dva puta, ali pod raznim imenima.

9. Palinićev.

10. Codex Galeotović, u Pesaru.¹¹

11. Liber Sanctorum Patronorum ac Protectorum et publicorum. Olim translatus ex antiquissimo libro in caractere Illirycu scripto reperto in Bibliotheca monasterii de Monte Sancto ordinis Divi Basily Macedoniae. Nunc demum magna cura ingenti studio singularique diligentia transumptus, depictus et exornatus est in lucem editus, adque reverendissimo Dno Dno Petro Luposignolli, alias Vukoslavich Illiryci Nobili J. U. D. in eccllesia Metropolitana Spalatensi canonico ac in eadem duorum illustrissimorum et reverendis-

simorum D. D. antistitum Auditori Generali dicatus Vallae Tesalonicae, die 4. aug. 1690. Rukopis sa 226 grbova. Bio u posjedu Franceska de Borelli u Zadru,¹² danas ga više nema u te obitelji.

12. Familiae Bosnens Venetiis A. D. 1763. Rukopis sa 19 grbova u boji, bio kod dr. Johann Lorenca Papafava u Zadru.¹³

13. Rukopis, što ga je dao slikati Ljudevit Gaj po fojničkom 1842. god., sada u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

14. Kopija J. Šafarika, također po fojničkom, bila u Narodnoj biblioteci u Beogradu broj 53. Izgorjela 1941. god.

15. Rukopis, koji se je nalazio u J. M. Ševeljevića u Makarskoj (vidi bilješke niže navedene).

16. Ako još uzmememo ozbiljno vijest Vladimirovića o jednoj kopiji u samostanu franjevačkom u Makarskoj, broj poznatih nam prijepisa do sredine XIX. st. bio bi 16.

Bilješka nepoznate osobe iz druge polovine XIX. st. na ff. 50v i 51r glasi (sa svim pogreškama): »*Nješto o Grbouniku Fojničkom (8 kopija)*. Nobilium virorum Bosnensium Gentilitia Stemmatia: Que ab Exemplo Ragusino favente Illustrissimo Canonico Junio de Sorgo [1] ejusdem Civitatis Patriotae in hunc libellum (na dnu lista dodata dopuna, op. pisca) [Nunc apud Joannem Mariam Ševeljević Makarska serbat] [2] translatitur. Clemens Grubischich Macarensis Ragusii Anno Salutis 1748. Die XV. Maji Monumentho autentico Fratrum Minorum Conventus Sancti Spiriti Fojnice [3] Possibilis etiam Bosnensium pars ex eo turbine in proximas Craine plagas oramque maritimam fuga sese salvavit quorum plerae quea Familiae olim nobiles nunc privatae sunt. Religionis quam patriae amantiorum 148 stemmata familiarium, 10 autem Provinciarum. Index variationum inter exemplorum Raguse et Spalati apud Comunitatem Spalati servatur [4]. Ve in Bollettino Arch Muzei Spalatensis. Kopija, [5] fojničkog zbornika po govoru fra Luke Vladimirovića Vi De Regno Bosne etc., Venetiis 1781. str. 48. čuvala se i u arhivu Makarskoga manastira, ali rek bi da je više tražila zbornik Korjenić-Neorić [6] nego onaj sadašnji: »quem fideliter ac diligenter transcripsit anno Domini 1724. pater Marianus Lekussich secretarius Admodum Reverendi Patris Augustini a Salinis Bosnae Argentinae Provincialis, Sanctae Mariae Macarschae in Dalmatia ubi hacenus asservatur« « – dočim sadašnji je fojnički ovjerovljen tek g. 1800. [7] (ima preko 130 grbova). U biogradskom rukopisu [8] Narodne Biblioteke broj 683 u odjeljenju slika ima svega samo 138 grba od porodica. Ovo sam ovigje prepisao jerbo cijenim da i ovo 48 prediudicućih grbova ima biti po svoj prilici izvadak iz koga prepisa fojničkog zbornika.«

Fojnički se rukopis smatrao sve donedavno za najstariji primjerak, odnosno original, po kome bi bili svi drugi rađeni. Solovjev ga je datirao oko g. 1650. držeći, da je nastao u vezi s molbom don Andrije Ohmučevića, da mu bečki dvor prizna privilegije. Međutim čini se, da je ipak fojnički rukopis mogao nastati nešto prije bečkoga, a ustanovit će se to pobližim proučavanjem toga posljednjeg. Tako mi sad znamo, da je od opisanih primjeraka najstariji Korjenić-Neorićev – iz 1595. god., zatim bi došao Palinićev, a tek na trećem mjestu je Fojnički. Za sve je rukopise nemoguće kazati, kad su nastali, jer za to nema podataka.

Red. broj		Korjenić	Palinić	Fojnica	Saraca	Bosnić
1.	Makedonija	1. Macedo-niae	6. Macedoniae regny	2. Macedoniae, lav okrunjen	7. Macedonias	8. Macedoniae
2.	Bosna	2. Bosnae		4. Bosnae, glava crna bez perčina		
3.	Dalmacija	3. Dalmatiae		5. Dalmatiae	2. Dalmatiae	14. Dalmatiae
4.	Hrvatska	4. Croatiae	7. Croatiae	6. Crovatiae	3. Crovatiae	16. Crovatic
5.	Primorje	7. Primoriae	1. Primordiae	11. Primordiae	6. Primordiae-Kumanae	13. Primordie-Kumane
6.	Slavonija	8. Slavoniae		7. Slavoniae	4. Slavoniae	
7.	Bugarska	9. Bulgariae		8. Bulgariæ		25. Bulgarie
8.	Srbija	10. Serbie	4. Prusiae (?)	9. Srbiae	1. Surbie	15. Surbie
9.	Raška	11. Rasciae	5. Rasia	10. Rasciae	6. Rasciae	17. Rascie
10.	Ilirija			3. Ilivriae	5. Illiriae	12. Illirie
11.	Alaupović	105. Alaupović		100. Alavpovicch, gore pola crvenog lava	107. Maupovich	27. Alaupović-Maupović
12.	Altinčić				148. Halinich	
13.	Altomanović				57. Di Nicolo Altomano	
14.	Baćić	125. Baćić		96. Bakcicch, gore sivo krilo s crvenim polumjesecom	118. Baćich-Marcović	41. Bachich, Marcouch
15.	Baočić	26. Baočić	31. Baožića-Baoxchia	21. Baoxich	33. Baoxich	29. Baoxich 11. Di Boli
16.	Barzoević	114. Barzoević		88. Barzoecch, na crvenom štitu žuta greda i plava riba, oko toga žuti polumjesec		38. Barsoeuich
17.	Bibić	127. Bibić		92. Bibicch, na štitu tri crvena polumjeseca; gore sivi polumjesec	120. Bibich	42. Bibich
18.	Bisaljić	51. Bisalić	40. Bisalić	47. Bisaglich	83. Bisaglich	36. Bisaglich
19.	Bjelavić	99. Bjelavić		87. Debeglich (?)	101. Bielauch	27. Bielauch
20.	Bjeloperjević	153. Bjeloper-jević	34. Bieloperje-vič	121. Bieloperovicch, gore sivo krilo s crvenim polumjesecom	146. Biclopievich	22. Biclopieuvich

21.	Bilošević	49. Bilošević	44. Bilošević	44. Biloxevich	81. Biloxiovich	29. Biloxieuich
22.	Bogašinović	46. Bogašinović	38. Bogašinović	35. Bogasimovich	74. Begascinovich, Dobrasinovich, Marmarich	25. Bogascinouich, Dobrasinouich, Mernarich
23.	Bogopanković	138. Bogopanković		110. Bogopankovicch, gore mač u oklopljenoj ruci, s lijeva dva crvena polumjeseca, desno crveni krin	133. Bogopankovich, gore pićja noge s čaporcima	21. Bogopankouich, gore pićja noge s čaporcima
24.	Bosnić	50. Bosnić	39. Bosnić	46. Bosnich	52. Bosnich	20. Bosnich, Kevesich (ovo dodano olovkom)
25.	Brajković				69. Brajkovich, na štitu sto- jeći lav, sa po jednim krilom zmaja po strani; gore zmaj raširenih krila	23. Braykowich, na štitu sto- jeći lav, sa po jednim krilom zmaja po strani; gore zmaj raširenih krila
26.	Branilović	115. Branilović		99. Branilovich		30. Branilovich
27.	Branković	22. Branković	26. Branković	17. Brankovich		
28.	Burmazović	32. Burmasović	19. Burmazović	27. Burmasovicic	70. Burmasovich	24. Burmasowich
29.	Cetinjanić	77. (na kraju iza ostalih) Zetigna- nich Zetignanich		138. Zetignanich	35. Zetignanich	132. Zetignanich
30.	Crnojević	25. Čarnojević		20. Žarnoevich	32. Zarnevich	
31.	Čendisalić	91. Čendisalić		122. Giendisaglich,	94. Giendisaglich	56. Giendisaglich
32.	Čihorić	45. Čihorić		gore bijeli jednorog		
33.	Čubretić	132. Čubretić		40. Čihorich, gore orao bez krune	74. Čihorich, kod gornjeg ora vrpca preko prsa, a na krilu zvijezde	33. Čihorich, kod gornjeg ora nema zvijezde na vrpcu
34.	Debeljić	101. Debelić		113. Člubretich, gore siva krilo s crvenom kosom gredom	126. Člubretich	35. Člubretich, Člubraueich
35.	Debetić			85. Debeglich, gore krilo sa zavinutim polumjesecom	102. Debeglich	47. Debeglich, gore tijelo slona s lavljom glavom
					158. Dabetich, plavi štit, na žutoj kosoj gredi plavi mač, ispod njega bijeli polumjesec; gore crni bodež sa dva crvena kri- na sa strane	46. Dabetich, Dobelich, na plavom štitu žuta kosa greda, a na njoj plavi mač s bijelim polumje- secem i crvenim balča- kom; gore plavi bodež sa dva crvena krina sa strane

Red. broj		Korjenić	Palinić	Fojnica	Saraca	Bosnić
36.	Denović	152. Denović			149. Denovich	42. Denouch
37.	Deskojević	104. Deskojević		82. Deskoevich, crnac sa dva luka bez te- tiva i dvije strelice me- đu lukovima, dolje tri crne glave bez poveza	108. Deskojević, gore krila postavljena desno i lijevo	48. Deskojevich, glave en face; krila sa strane
38.	Didlović	88. Didlović		127. Didloevich, gore polovina zelenog psa	92. Didlovich	45. Didlouich
39.	Dičnić	55. Dičnić			86. Dicnich	44. Dicnich
40.	Dinjičić	65. Digničić			47. Dignicich	39. Dignicich
41.	Divoević	147. Divoević	26. Divoević bez krovova na gredi		141. Divoevich	40. Diuevich
42.	Dražojević	60. Dražojević		55. Draxoevich	39. Draxoevich	38. Draksoeuvich
43.	Dukčić				147. Dukečić, donji dio štit-a crno-bijela polja, u gor- njem polu lava pod kru- nom; gore pijevac	41. Dukečich, donji dio štit-a crna i bijela polja, u gornjem polu lava pod krunom; gore pijevac
44.	Dukadinović	42. Dukačino- vić	41. Dukačinović	37. Ducaginoche	73. Ducaginovich, orač na štitu bez krune	43. Ducaginouich
45.	Euzebijović	129. Eusebiovic		112. Evseblovicah, gore lav bez krila	122. Vusčiović, lav na štitu s krunom, gornji bez krune	145. Uusebiouich
46.	Favković	126. Hvaoković		117. Hvaokovicch, gore pola psa (ili lava ili medvjeda)	121. Hvaokovich, lav u pro- filu	61. Huakovich, lav u pro- filu
47.	Frankopanović	151. Frankopa- nović		132. Givmečićch, gore lav raste iz kule	145. Frankopanovich	49. Francopanouich
48.	Glavić	84. Glavić	24. Glavočević	56. Goikovich	22. Glavich	53. Glauich
49.	Gojković	61. Gojković		131. Gradijanovicch, gore er- veni rak; u sarajevskoj kopiji gore siv lav sa crvenim krilima	18. Gojkovich	51. Goikovich
50.	Gradanović	83. Gradanović			21. Gradanovich	52. Gradaouich

51.	Grebeljanović	21. Grebeljanović				58. Grgeblianowich	
52.	Grubačević	68. Grubačević		63. Grvbeevich	10. Grubacevich	50. Grubacevich	
53.	Grubješević	82. Grubješević		128. Grubiševich	48. Grubiescevich	54. Grubiescevich	
54.	Grupković	53. Grupković	17. Lubičića životinja bez krila i krune	49. Grvpkovich	82. Grúpkovich	57. Grupkovich	
55.	Halenič	113. Halenič		72. Halenich	114. Halenich, krila desno i lijevo	60. Halenich	
56.	Hrabrenović	97. Hrabreno-vić		126. Hrabrenoviceh, gore crno lijevo krilo s bijelom gredom po sredini	100. Hrabrenovich	59. Hrabrenouich	
57.	Jablanić	29. Jablanič		24. Iablaniche	27. Jablanovich	61. Jablanouch	
58.	Jagrosalić	157. Jagrosalić			151. Tagrosaglich	141. Tagrosglich	
59.	Jakšić	155. Iakšić					
60.	Jamometović	102. Jamome-tović		75. Yiamometovich, gore dva ptičja krila; iznad njih polumjesec	105. Xamometevich, gore strijelac bez krune		
61.	Jugović				150. Tugovich	140. Tugović	
62.	Kačić	35. Kačit	8. Kačić	30. Kaciche	14. Kadćich	82. Kacich	
63.	Kastriotić	36. Kastriotić		19. Castriotiche	31. Castriotiche	36. Castriotic	
64.	Klešić	90. Klešić		78. Klešcicch, gore bik s kolatom u zubima	93. Kleścich	67. Kleseich	
65.	Klupković	100. Klupković		91. Vranichich, gore zmaj	104. Klubkovich	70. Klupkovich	
66.	Knezović	122. Knezović		98. Knesovicch	50. Knesćevich	73. Knescevich	
67.	Kobiljć	133. Kobiljć			127. Kobilich	34. Kobilich	
68.	Kopčić	59. Kopčić		54. Kopcich	44. Kopeich	78. Kopeich	
69.	Kopjević	41. Kopjević		36. Kopijevichc	71. Kopievich	65. Kopieuich	
70.	Korjenić	77. Korjenić-Neorilć		137. Neorich, gore crveni lav bez krune i vase s cvijećem	34. Corienich, Neorich, Jerinich	34. Corienich, Neorich, Jerinich	
71.	Kosačić	27. Kosačić	15. Kosačić	22. Kosaciche	25. Kosacich	81. Kosacich	
72.	Kosović	135. Kosović		103. Kosovicch, gore kos	129. Kosovich, lav bez krune	13. Di Duchi Di Santo Pappa	75. Kosouich, lav bez krune

Red. broj		Korjenić	Palinić	Fojnica	Saraca	Bosnić
73.	Kostanjić	34. Kostagnić		29. Kostagniche	16. Costagnich	80. Kostagnich
74.	Kotromanović	17. Kotromanovač	2. Kotromanovač, lav na štitu bez krune u ſapama drži ūzeto	12. Kotromanouic	42. Kotromanovich	79. Kotromanouich, lav drži topuz
75.	Kovačić	33. Kovačić		28. Kovaciche, gornji orao bez krune	8. Kovacich	83. Kouacich
76.	Kragujević	137. Kraguević	47. Kraguević	105. Kragvenicch, dolje krila crna	130. Kragujcvich	76. Kraguevich
77.	Krajčinović	89. Kraičinović		133. Kraičinoviches, dolje dva brta bez krune; gore pola psa	81. Kraxinovich	66. Kraxcineuich
78.	Krasejević	142. Krasoević	36. Krasoević	109. Krasoeviches, na žutom krili pet cvjetova; gore ruke u oklopu s ispruženim kažiprstom	136. Kasoevich, gore ljudska figura sa sirenskim repovima i sjekiricom u ruci	77. Krasoeuich, Kasoevich, gore čovjek sa sjekiricom u desnoj ruci
79.	Krišić	92. Krišić		123. Krixiech, gore cvijet ili perjanica	97. Krischich	68. Krisgich
80.	Kružičević	124. Kružičević		97. Kryxichievich, gore sivi orao bez kvadratiča	119. Kruxichievich	72. Kruxichieuich
81.	Kukrečić	94. Kukrečić	31. Kukrevčić	80. Kvketičch, gore glava psa ili konja	98. Kukretich	69. Kukrečich
82.	Kutlović	111. Kutlović		76. Kvitolivich, gore kosa greda sa tri krina, iza nje kopanje		
83.	Ljiljančić				155. Gigljangich, na lijevoj zelenoj strani štitu pola žutog orla s krunom, na desnoj na tri crvena polja žuti krinovi; gore crna ptičja krila, među njima žuti krin	55. Giglangich, na lijevoj zelenoj strani štitu pola žutog orla s krunom, na desnoj na tri crvena polja žuti krinovi; gore crna ptičja krila, među njima žuti krin
84.	Ljubetić	67. Lubetić	36. Lubetić, na štitu samo dvije zvezde	62. Livbetich	89. Ljubetich	86. Liubetich
85.	Ljubibratić	70. Lubibratić		65. Livbibratich	2. Ljubibratich	34. Liubibratich

36.	Ljubković	139. Lubković			132. Ljubković	85. Liubkovich
87.	Margitić	66. Margitić		60. Margvitch	88. Margusich	89. Margusich
88.	Martinušević	121. Martinušević			107. Martinuzech	93. Martinuseguich
89.	Marulović	146. Marulović			142. Marulovich	97. Marulovich
90.	Masnović	128. Masnović		94. Masloviech, gore ptica savijenih krila	125. Masnovich	94. Masnouich Mariuch
91.	Matejković	52. Matejković	35. Mateiković, na štitu nema orla, na kacigi orao bez krune	48. Matteikovich	84. Matteikovich	88. Matteikonich
92.	Mehljnić	93. Mchlinić			95. Mehlinich	90. Mehlinish
93.	Mihačević					
94.	Miljenović	64. Milenović	27. Milenović	58. Milienovich	46. Milienovich	99. Millienouich, Dragolouch (kasnije dodano)
95.	Mirilović	98. Mirilović		89. Mirilovich, gore krilo s tri plava polumjeseca na bijeloj gredi	103. Mirilovich	91. Mirilovich
96.	Miroslavić				154. Miroslavich	98. Miroslavić, na žutom štitu bijeli konj u skoku, gore polovina bijelog konja u skoku
97.	Mokrović	130. Mokrović		107. Mokrovicch	124. Mokrovicich, glave u profilu	95. Mockoulich
98.	Morovlašić	63. Morovlašić	46. Morovlažić	45. Morovlachich	45. Morovlascich	100. Morovlašich, Komulouch (kasnije dodan)
99.	Mrnjavčić-Mrnavić	19. Mergnaučić	14. Marnavič, na štitu križ bez orla	14. Mergniancic	67. Mergnanich	87. Margnianich 9. Dic Wcakcuso Re Dic Servia
100.	Musijević	149. Musjević			140. Musievich	96. Musieulich
101.	Nemanjić	18. Nemagnić	32. Nemanje, lav bez krune	13. Nemagniche	43. Nemagnich	16. Nemagnia 101. Nemagnich
102.	Novaković	46. Novaković	29. Novaković	41. Novakovich	79. Novakovich, gore galeb s kopljem u kljunu	102. Nouacouich, gore galeb s kopljem u kljunu
103.	Njemičić	150. Nimičić		110. Nimicich, gore pola lava	144. Nimicich	103. Nemicich

Red. broj		Korjenić	Palinić	Fojnica	Saraca	Bosnić
104.	Oblačić	56. Oblačić	23. Oblačić	52. Oblacich	87. Oblacich, na štitu tri bijele i tri crne grede, na njima crveni grifon s krunom	104. Oblačich
105.	Ohmučević-Grgurić	31. Ohmučević	12. Ohmučević	26. Ohvivmchieuichc, iznad grba piše: tempus restavit	29. Ohmučhevich, Gargurich	106. Ohmučevich, Gargurich
106.	Orlović	144. Orlović			138. Orlovich	105. Orlovich
107.	Parčanović				152. Parchjanovich, na zelenom štitu zelena vodoravna greda, iznad nje tri bijela cvijeta, ispod grede tri bijela polumjeseca, gore bijeli jelen u skoku	108. Parchianovich, na zelenom štitu zelena vodoravna greda, iznad nje tri bijela cvijeta, ispod grede tri bijela polumjeseca, gore bijeli jelen u skoku
108.	Parmažanić	102. Parmežanić		83. Parmekanovicch, gore isti znak kao na štitu		112. Parmexianich
109.	Pašatić	106. Pašatić		74. Paxacicch, gore pola konja	110. Pasacich	113. Pasacich
110.	Pikjelomenović	131. Pikijelom- enović			123. Pichielomerovich, Piccolominich	110. Pichielomerauich, Piccolominic (kasnije dodan)
111.	Pokrajčić	123. Pokraičić	11. Pokraičić		116. Pokroicich	111. Pokrajiceh
112.	Predojević	71. Predoević	41. Predoević	66. Predoevich	109. Predeoievich	107. Predoeuich
113.	Prelasović	136. Prelasović	47. Parlazović	119. Prelasović (tako u popisu, slika istrgnuta)	131. Prelasovich	119. Prelasouich, gore dva crvena krila
114.	Radjelović	47. Radjelović		42. Radielovich	77. Radjelovich	115. Radielouich
115.	Radmirović-Ivanović			102. Radmirouicgivanouicch, na štitu smeđi kriz sa tri plava krina, u poljima oko kriza bijele zvijezde; gore pola crvenog lava sa smeđim kričem u šapama		
116.	Resić	54. Resić	43. Resičić	50. Resic	85. Resich, gore crnac en face, u desnoj ruci drži luk u lijevoj strijele	116. Resich, gore crnac en face, u desnoj ruci drži luk u lijevoj strijele
117.	Rupčić	62. Rupčić		57. Rupeich, na štitu lavija glava s krunom	54. Rubicich	117. Rubcich

118.	Ružicrević	75. Ružicrević		71. Ruscicrevich	17. Rescicrevich	114. Ruscicrevich
119.	Senečević	148. Senečević		118. Sencicevich, gore sivo krilo		127. Sencicevich
120.	Sestrčić	109. Sestrčić		73. Sestrčić, gore cvijet sličan onima na štitu	113. Sestrčić, gore okrunjen lav drži kopje	134. Sestrčić
121.	Sitničanić	74. Sitničanić		70. Sitnicianich	13. Sitnicianich	120. Sitnicianich
122.	Sladojević	58. Sladević		53. Sladocovich		124. Sladocich
123.	Smekronević	110. Smokronović		90. Smokrovicich, gore pola crnog medvjeda		89. Smokronouich
124.	Sokolović	76. Sočković		69. Sokolovich	20. Sekolovich	122. Sokolouch
125.	Sojmirović	57. Sojmurović	21. Šoimirović	61. Soymirović	49. Sojmирович	125. Sojimirouch
126.	Stanković	108. Stanković			113. Stankovich	129. Stankovich
127.	Sudić	140. Sudić		106. Svđicich, gore pola lava s krunom	137. Sudich	132. Sudich
128.	Svilöjević	73. Svilöjević	42. Sviłoević	68. Sviłoevich, gore konj	19. Sviłoevich	121. Suiloenich
129.	Santić	86. Santić		134. Xantigich, gore ptica s polumjesecom na prsima	24. Xantich	160. Xantich
130.	Šestokrilović	72. Šestokrilović		67. Sciestokrilovich	40. Sciestokrilovich	123. Sciestokrilouch
131.	Šimraković	30. Šimraković	18. Šimraković	25. Ximracovch	28. Ximrakovich	159. Ximrakouch
132.	Tarcarović	96. Tarcarović		125. Trazarovich, gore pola lava s trubom u zubima i šapama	99. Tarsarovich	137. Tarsarovich
133.	Tasovčić	43. Tasovčić	17. Iasevčić	38. Tasovcich	51. Tassovich	
134.	Tešerčić	119. Tešenčić		116. Texevčich, gore sivi polumjesec		139. Texencich
135.	Tihčinović	95. Tihčinović		81. Tihčinovich, na štitu oko kose grede 3 ruke sa 4 ili 5 prsta, gore krilo	96. Tihčinovich	
136.	Tolišić	117. Tolisić		115. Tolasicich, gore savijena ruka s osmerokrakom zvijesdom u prstima		138. Tolivich, gore polovina konja u skoku sa zmajevim krilima mjesto nogu
137.	Tomanović	85. Tomanović		130. Tomanovicich, gore pola sivog lava sa dva crvena krila	23. Tomanovich	142. Tomanouch

Red. broj		Korjenić	Palinić	Fojnica	Saraca	Bosnić
138.	Tvrković	20. Tvrković	16. Tvarković	15. Tvarkovich	55. Tvarkovich	135. Tvarkovich
139.	Ugrinović	107. Ugrinović		86. Ugrinovich	109. Ugrinovich	150. Ugrinovich
140.	Ursinić	141. Ursinić	8. Ursinić, na gredi po sredini štita zmija			134. Ursinich, na gredi zmija
141.	Vilić	116. Vilić		93. Viliech		147. Ullich, Vilenich
142.	Vladimirović	138. Vladimiro- vić		33. Vladmironiche	73. Wladmirovich	152. Wladmironich
143.	Vlašić	81. Vlašić		101. Vylascicch, na bijeloj polovini štita 7 zvijezda, gore sivo i crveno krilo	38. Vulascich	144. Włascich
144.	Vojković-Pali- nić-Paličuka	120. Vojković	10. Vojković- Palinić	114. Voykovich, gore cvijet	115. Vojkovich-Palikuchja	146. Voikovich-Palicuchia
145.	Vojnović	36. Vojnović	23. Vojnović	31. Voynoviche, iz krunе raste 8 zastava	15. Voinovich	
146.	Vrančić			91. Vranlech		
147.	Vukoslavić	79. Vvkoslav- vich				
148.	Vukotić	80. Vukotić		79. Vvkotiech, gore crveno krilo s bijelom gredom i tri crvena polumjese- ca na gredi	37. Vukotich	149. Vukotić
149.	Vuković	118. Vuković		84. Vvkovicch, gore toranj sa četiri vrha i po jed- nim krlom sa strane; na crvenom štitu 5 bije- lih trovirastih tornjeva		148. Wcouich
150.	Zagričević	69. Sagričević		64. Sagričevich	11. Sagričevich	119. Sagrielovich
151.	Zijić	103. Sić (Sišić)		95. Ekliciech, gore običan pas	106. Xych, Sigli, Sciliti	157. Xiich o Sigli e Sciglii

152.	Zlatonosović	39. Slatonosović	13. Zlatonosović, orao bez krune; na šećvrosau5 polunmjeseča	33. Slatonosovich	71. Slatonosovich	130. Slatonosovich
153.	Zoranović	44. Zoranović		39. Zoranovich	78. Zoranovich	161. Zoranovich
154.	Zubić	145. Zubić		104. Subich		128. Subich
155.	Zvijezdić	37. Sviedzić		32. Sviedich	153. Sviedich	126. Sviedich
156.	Zarković	48. Žarkojević		43. Xarkovich	80. Xarkovich	
157.	Ždralović	87. Ždralović		129. Xdralovich, gore crveno krilo i pred njim osmerokrakala crvena avijezda	90. Xdralovich	154. Xdralovich
158.	Željigović	134. Žegligović			128. Xegligovich	155. Xegligovich
159.	Zupanović	78. Županović		135. Xupanovich	36. Xupanovich	158. Xupanovich 10. Di Nicolo Altomano

Priložena tabla prikazuje i međusobne odnose rukopisa, koje smo dosada pregledali, s točnim natpisima grbova i opisom, ako se grbovi sadržajno razlikuju od Korjenić-Neorićeva rukopisa, koji je dva puta u cijelosti objavljen (od Bojničića i Solovjeva). Razlike, ukoliko ih ima u tehnići crtanja i boji grbova, nisu ovdje navedene.

Dok za Gajevu i Šafarikovu kopiju znamo, da su učinjene po fojničkom primjerku, a s njim se vjerojatno slaže i bečki, za ostale se dade ustanoviti sličnost i razlika iz priložene table.

Premda je čio ovaj grbovnik improvizacija XVI. stoljeća, načinjena sa svrhom, da se jedna častohlepna obitelj domogne plemičkog dostojanstva, ipak sve pokazuje, da je sastavljač bio prilično upućen kako u heraldiku, tako i u prošlost pojedinih porodica. Solovjev je iznio za većinu obitelji iz ovoga grbovnika, kad su one živjele. Novija istraživanja daju o njima još novih podataka, koji dakako u prvom redu pokazuju vrijeme i mjesto postojanja njihova. Evo ih nekoliko:

Cubretić – Johannes Chubretycz de Hleuna, spominje se kao svjedok na jednoj povjeli 1430. god. (orig. u Drž. arh. u Budimpešti br. 38516, fotosnimak u Drž. arh. u Zagrebu).

Cendisalić – Toma Radonić Cendisalich, trgovac iz Olova, živio pri kraju XV. st.¹⁴

Jazavčić (kako Palinićev rukopis bilježi grb Tasovčića) – Ivan Jazavčić, Dubrovačanin, bio je 1476. god. zakupnik turskih carina u Sofiji i Plovdivu.¹⁵

Pokrajčić – Božidar Pokrajčić, trgovac iz Olova, spominje se od 1479. god. dalje.¹⁶

Kako vidimo, i ovi novi podaci vežu pojedine obitelji opet uz Bosnu, kao što uostalom i sve obitelji, koje su od XVII. stoljeća dalje uzimale grbove iz ovoga grbovnika, navode gotovo bez izuzetka, da su iz Bosne, i da su bježeći pred Turcima, izgubile svoje plemičke listine, pa mole, da im se izdaju nove. Razumljivo je, da su mnogi pri tom fingirali svoje plemičko podrijetlo oslanjajući se više puta samo na podudarnost prezimena, a sve su drugo izmišljali.

Već je Bojničić objavljajući grbovnik naveo, da su mnoge hrvatske plemićke obitelji od XVI. st. dalje uzimale odavde grbove, kada su dobijale, odnosno potvrđivale plemstvo.¹⁷ On navodi i podatke za sve takve obitelji, koje su mu bile poznate. Također je i Heyer iznio nekoliko takvih slučajeva, pa ćemo ih i mi ovdje ukratko citirati.

Bačići – dobili plemstvo 25. VIII. 1699.

Brankovići – dobili plemstvo 1683.

Brnjakovići (Bergnakovich aliter Grubissich de Plumbo) – dobili ugarsko plemstvo 1661. Grb obitelji Grubiješević.

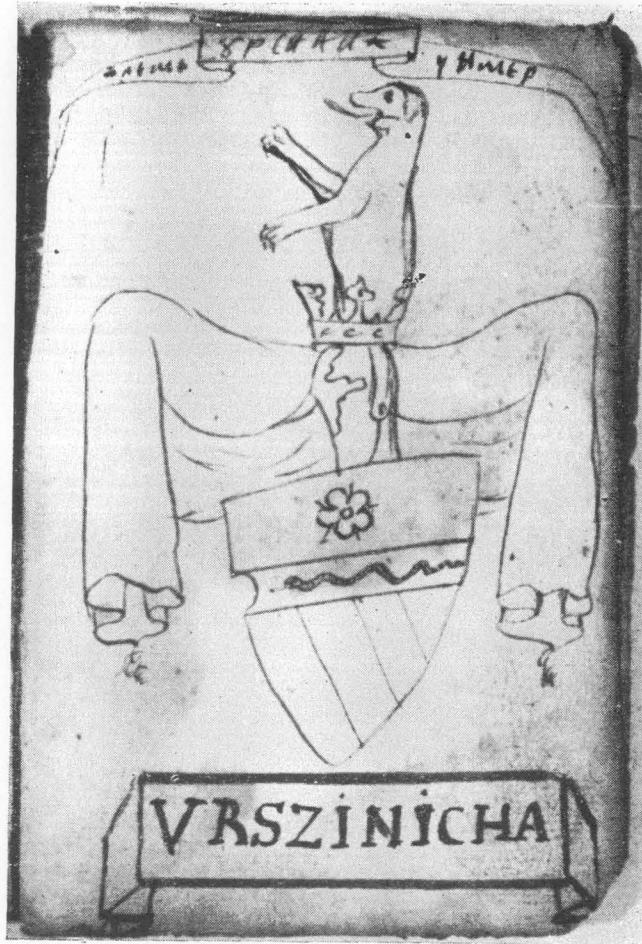
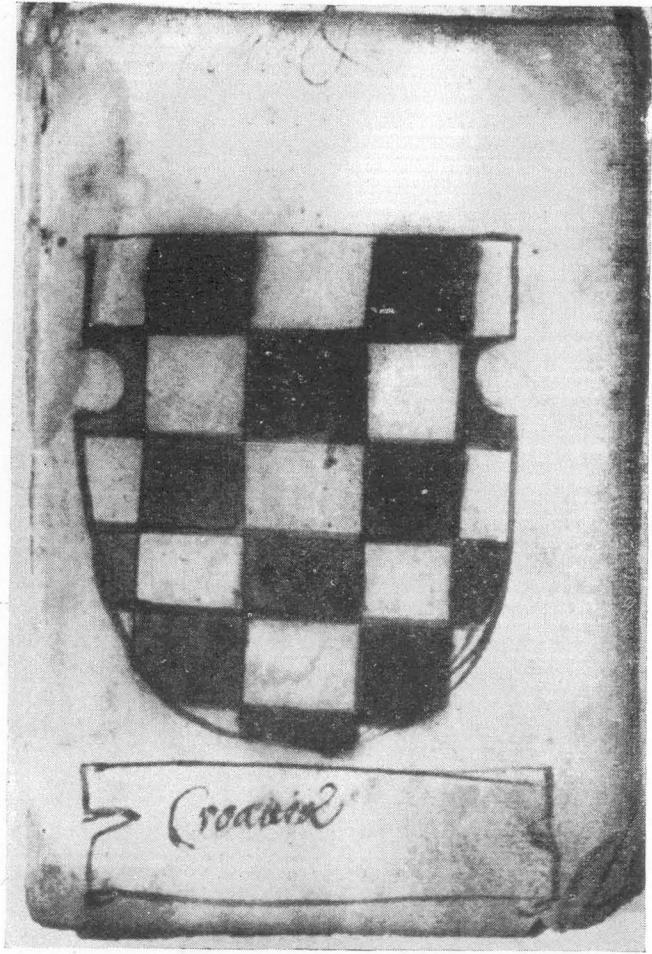
Grubišići – dobili ugarski barunat pod imenom »Grubissich de Bervjakovich, Freiherr von Olovacz«.

Lalići – dobili grofovski naslov 29. IX. 1717.

Ljubibratići – austrijsko plemstvo 1760. s pridjevkom Trebinjski.

Matćjkovići – ugarsko grofovsko dostojanstvo s pridjevkom »od Glasinca« 28. XI. 1659.

Miloradovići – austrijsko plemstvo s naslovom »von Hrabrenovich und Du brave« 13. IX. 1760. Nešto izmijenjeni grb Hrabrenovića.¹⁸

Grbovi iz Palinićeva zbornika

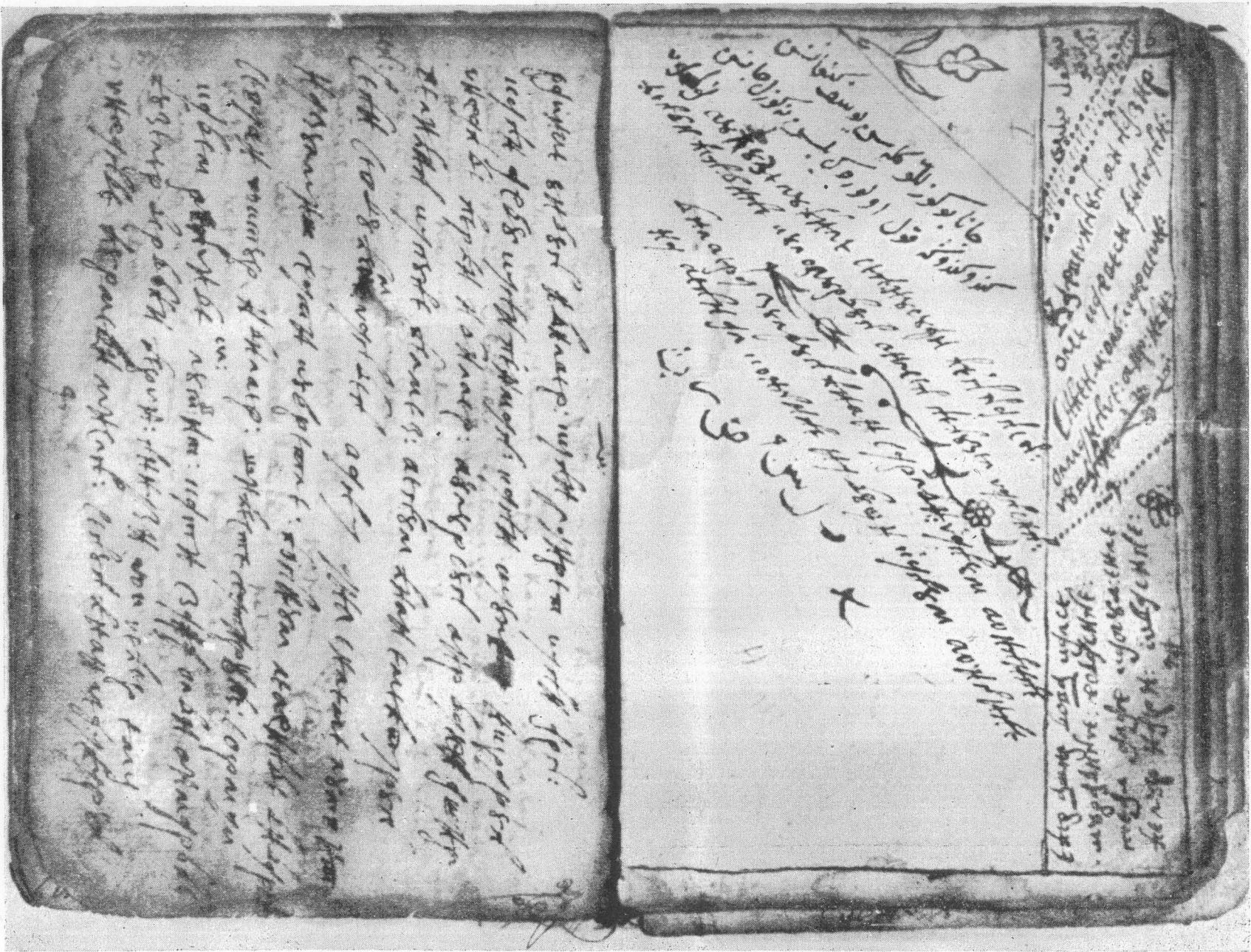
тако и оно не било въмѣръ
и градъ и земли 1797-го года: 613
губернаторъ

1889. № 4.

записъ № 88

"888 год " 8-го 8-го октября
възбранъ да южнѣе съ вѣтромъ:
ночью отъ ауксіону " продажи
бѣлѣ ѿзѣ рѣ мори. и проѣтъ
етъ на 1889: съ сѣвера южнѣе вѣтъ
съ юга: - Съ юга южнѣе вѣтъ
съ юга: съ юга южнѣе вѣтъ
бѣлѣ южнѣе вѣтъ: -
Однако: южнѣе южнѣе вѣтъ
такъ вѣтъ: съ юга южнѣе вѣтъ
ночью " 8-го 8-го октября
бѣлѣ южнѣе вѣтъ: 1889.

Početak fermana u Palinićevu zborniku

Druia strana hiscorna in Polinisia cheomita

Novakovići – 1588. proglašen u Hrvatskom saboru plemićki list Nikole Novakovića, a 1657. Ivana Novakovića.

Ohmučevići-Grgurići – potvrda grofovskog i kncževskog dostojanstva 8. VII. 1654. Ugarski grofovi postali 2. XI. 1678.

Vojnovići – Johann de Vojnovich dobio potvrdu plemstva 4. XI. 1829.

I neke su srpske obitelji iz Vojvodine također uzele grbove odavde, kad im se je pružila prilika da od austrijskog dvora dobiju plemićke listove. Tako je Jovan Badrljica, poručnik u Senti, dobio ugarsko plemstvo 1. III. 1751., a njegovi se potomci spominju u Subotici još 1841. Grb im je obitelji Bibića iz ovog grbovnika.¹⁹

Isto je tako 10. VII. 1745. Bogić Vučković-Stratimirović s braćom dobio potvrdu plemstva i darovnicu za Kulpin, očito za zasluge, koje je austrijskom dvoru učinio za vrijeme rata protiv Turske 1737–39. On je tada digao ustank u Hercegovini, a nakon mira u Beogradu pobjegao u Bačku. Dobivši priznanje plemstva, uzeli su grb Kosačića.²⁰

Bojničić spominje kao kuriozum slučaj Sigmunda Merniavcicha, vicekapetana sredičkog, koji je pripadao obitelji Merniavcicha de Brezovica iz hrv. plemstva Mogorovića, na čijem se pečatu 1660. g. vidi grb Mrnjavčića, obitelji podrijetlom iz Bosne, koja se zvala i Mrnavić.

III.

Drugi dio Palinićeva zbornika čine prijepisi turskih pjesama, pisanih bosanskom cirilicom i između njih na fol. 85–89 ferman sultana Mehmeda IV. od sredine šabana 1061. (30. VII.–8. VIII. 1651.), upućen kadijama Jajca i Banje Luke. Iznad teksta ovoga fermana ispisao je sigurno Palinić ovo: »Emre, koje mi dođe od Murat-paše iz Budima zaradi Pruda i Liskovice«. I uistinu u fermanu se zapovijeda kadijama, da zaštite Nikolu sina Matkova od svih smetnja, koje mu se čine u posjedu čifluka Pruda i sela Liskovice u jajačkom kadiluku. Taj nam ferman daje ujedno i datum, kada je knjiga već postojala. Kada to usporedimo s vremenom, koje nam pokazuju filigrani, naime kraj XVI. stoljeća, vidi se, da su turski tekstovi upisivani dosta kasnije od crtanja grbovnika.

Po grafiji bi se moglo reći, da su tekstove pisale dvije ruke, jer se na prvi pogled čini, da pismo pjesama i pismo fermana nije isto. Dok kod pjesama prevladava tip vitkih i dugačkih slova, dotele je ferman pisan dosta širokim i manje više kvadratičnim slovima. Ali bili ipak bio skloniji vjerovati, da je sve pisao jedan čovjek (šamo možda u nekom vremenskom razmaku), naime Nikola Palinić, koji je eto znao turski i bavio se čitanjem turskih pjesama, pa ih za sebe i prepisivao bosanskom cirilicom. On je očito znao i arapsko pismo, jer je na nekoliko mjesto napisao arabicom svoje ime i nekoliko turskih rečenica. Osim toga dao je sebi napraviti i muhur arapskim pismom.

Njegova vitka i lijepa slova mnogo podsjećaju na rukopis »Dubrovačkog zbornika iz 1520.«,²¹ premda je među njima vremenska razlika možda i više od sto godina. Palinić je veoma lijepo poznavao bosančicu i okretno se njom služio i u turskim tekstovima. Vidi se to po korektnom pisanju svakog po-

jedinog znaka. Tako on za št upotrebljava znak ћ, na primjer ачмишр, ичмишр. S druge strane on točno razlikuje č od ћ, te ovo posljednje upotrebljava samo za mekano arapsko k i t. d. Temeljita paleografska i jezična analiza pjesama bit će dana prigodom publikacije svih tekstova.

Dok je Nikola Palinić bio dobro upućen u pisanje bosančice ne može se to reći za onoga, koji je ispisivao latiničke naslove ispod grbova. Eto na pr. on umjesto Oblaćić piše Omacich, Parlazović je kod njega Virlazouich, a Diničić se pretvorio u Dipicicha!

Na temelju navedenog fermana može se reći, da su Palinići bili sredinom XVII. st. u okolini Jajca. Naime selo Prudi postoji i danas u kotaru jajačkom, općini Podmilače, a Liskovicu u općini Bjelajce, mrkonjić-gradskog kotara (po administrativnoj podjeli iz 1946. god.). Inače je zanimljivo, da se u XVII. st. spominje Osman Palinić kao čehajā u Kostajnici.²² Da li je ta muslimanska grana Palinića u kakvoj rodbinskoj vezi s Nikolom Palinićem, ne može se reći. U Palinićevu grbovniku ova je obitelj označena kao Vojković-Palinić. Kasnije se spominju u Dalmaciji Vojkovići-Paličuće, a u Šibeniku još i pod imenom Vučovići.²³ Tu ih smatraju starim bosanskim rodom. Po Kačiću oni su »gospoda velika u Derveniku«. U današnje doba pak nalazimo rod Palinića katolika u Bugojnu, a ima ih i u Slivnu kod Metkovića.

(Primljeno za štampu na 7. sjednici I. odjela 9. X. 1953)

B I L J E Š K E

¹ Truhelka, Bosanicom pisani turski tekstovi, Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini XXVI (1914), str. 551–554.

² Elezović, Turski spomenici I/1, str. XXII.

³ Jelenić, Ljetopis fra Nikole Lašvanina, Glasnik Zem. muz. XXVII (1915), str. 287–288.

⁴ Solovjev, Postanak ilirske heraldike i porodica Ohmučević, Glasnik Skopskog naučnog društva XII (1932), str. 79–125. Tu je navedena i sva dotadašnja literatura o tom predmetu.

⁵ Vidi u Solovjeva str. 79.

⁶ Rešetar, Dubrovačka numizmatika, str. 567–9.

⁷ S. Beigl, Spisi grofa Marsilijija (Marsigli) u sveučilišnoj biblioteci u Bolonji (Bologna), Gl. zem. muz. XIII, str. 537.

⁸ Archiv für slav. Philologie VI (1880), str. 510–512.

⁹ Bojničić, Der Adel von Kroatien und Slavonien, str. 3.

¹⁰ Sbornik otdelenija russkago jazyka i slovesnosti Rossijskoj akademii nauk 1921, str. 478–479.

¹¹ Duašin, Zbornik plemstva I, str. LXXI.

¹² Heyer, Der Adel von Dalmatien, str. II.

¹³ Heyer, ibid.

¹⁴ Istoriski glasnik 1952, str. 9, 13, 19.

¹⁵ I. Božić, Dubrovnik i Turska u XIV. i XV. veku, str. 133.

¹⁶ Istoriski glasnik 1952, str. 13, 19.

¹⁷ Bojničić, ibid. str. 2–3.

¹⁸ O Miloradovićima isp. U. Bogićević, Vlasteoska porodica Miloradovića-Hrabrenih u Hercegovini, Glasnik Zem. muz. N. S. VII (1952), str. 139-160.

¹⁹ Duišin-Popović, Plemićke porodice (u Vojvodini), Vojvodina II, str. 139.

²⁰ Duišin-Popović, ibid, str. 151.

²¹ Rešetar, Libro od mnozich razloga, Beograd 1926, tabla II.

²² Starine XI, str. 134.

²³ Heyer, ibid.

ZUSAMMENFASSUNG

Der Verfasser beschreibt die Handschrift des Palinić'schen Sammelwerkes (»Palinićev zbornik«), das Ende des XVI. Jhds. oder Anfang des XVII. Jhds. entstanden ist. Im ersten Teil dieser Handschrift sind 47 Wappen südslavischer Länder und Adelgeschlechte abgebildet, die der Verfasser mit den Wappenbildern anderer Handschriften der sogenannten »Illyrischen Heraldik« vergleicht. Der andere Teil der Handschrift besteht aus einer grösseren Anzahl Gedichte in türkischer Sprache, die Nikola Palinić, Sohn des Matko, Mitte des XVII. Jhds. in bosnisch-cyrillischer Schrift abgeschrieben hat. Da das einer der sehr seltenen Fälle der cyrillischen Transkription türkischer Texte ist, so beabsichtigt der Verfasser des Artikels diese Gedichte nachträglich zu veröffentlichen.